

توضیحات سفیر ایران درباره پیام رهبر انقلاب به پوتین

سفیر ایران در مسکو با اشاره به ابلاغ پیام مقام معظم رهبری به رئیس‌جمهور روسیه توسط وزیر امور خارجه کشورمان گفت: این پیام ابعاد مختلفی داشت و همانطور که آقای دکتر عراقچی گفتند این بود که روابط خود با دوستان را استمرار خواهیم بخشید.

به گزارش آران نیوز به نقل از ایرنا، کاظم جلالی در گفت و گویی درباره پاسخ پوتین نیز گفت: مقام معظم رهبری در پیامشان به برخی از حوزه ها اشاره کرده بودند و آقای پوتین هم به همان حوزه ها اشاره کردند.

وی خاطرنشان کرد: آقای پوتین (در ملاقات با آقای عراقچی) چندین بار تکرار کرد که رابطه ما با آمریکا، به رابطه با ایران ارتباطی نخواهد داشت، ما رابطه مان را بسیار مهم می دانیم، شراکت ما پیش از این نزدیک بود، اما با امضای معاهده جامع راهبردی، رابطه ما کاملاً راهبردی شده است و در همه حوزه باید روابطمان را گسترش بدهیم.

سفیر ایران در مسکو یادآور شد: روز بعد (جمعه ۲۹ فروردین ۱۴۰۴) که با آقای لاوروف مذاکره داشتیم، وزیر امور خارجه روسیه هم گفت که آقای پوتین خیلی از مجموعه پیام و ملاقات، راضی بودند. فکر می کنم کاملاً این حالت گفتگو داشت. عراقچی وزیر امور خارجه پنجشنبه ۲۸ فروردین در نخستین روز سفر دو روزه خود با ولادیمیر پوتین رئیس‌جمهور روسیه دیدار داشت و پیام مکتوب رهبر معظم انقلاب را به وی تسلیم کرد. سرگئی لاوروف وزیر امور خارجه روسیه که در این دیدار نیز حضور داشت، روز بعد میزبان همتای ایرانی خود در مذاکرات دوجانبه بود.

خبرگزاری دولتی تاس به نقل از سخنگوی کرملین نوشت: ولادیمیر پوتین رئیس‌جمهور روسیه پس از دریافت پیام رهبر عالی ایران که توسط عباس عراقچی وزیر امور خارجه به وی ابلاغ شد، بهترین ها را برای مقام معظم رهبری آرزو کرد. دیمیتری پسکوف در پاسخ به پرسشی در این باره گفت: پوتین از عراقچی خواست که بهترین آرزوها و پیام پرمحتوایی را به آیت الله خامنه ای ابلاغ کند.

متن کامل گفت و گو با سفیر ایران در مسکو به این شرح است:

آقای جلالی! تصویب معاهده جامع مشارکت راهبردی در پارلمان روسیه، در بحبوحه مذاکرات غیر مستقیم ایران و آمریکا، آیا معنای خاصی دارد یا یک فرایند عادی است؟

هر دو گزینه می تواند درست باشد، به یک معنا روسیه این توافقنامه راهبردی را با ما امضا کرد و طبعاً باید در پارلمان به تصویب می رسید، در گذشته هر زمان، وقت ملاقات دو رئیس‌جمهور را برای امضای توافقنامه تعیین می کردیم، برخی ها اینگونه تحلیل می کردند، چون روسیه روابطش با ترامپ درست می شود، احتمال آنکه آنها بخواهند توافقنامه را به تاخیر بیندازند، زیاد هست. اما من در جریان تنظیم وقت بوم و خیلی وقت ها زمان سفر رئیس‌جمهور را ما تعیین می کردیم و روس ها هم با همان زمان موافقت کردند و این سفرها انجام شد. در مورد معاهده جامع مشارکت راهبردی نیز آقای پوتین حکم داد آقای رودنکو، معاون وزیر خارجه لایحه را ببرد مجلس و مدافع لایحه باشد که طبعاً با کمترین فاصله از زمان امضا به لایحه تبدیل و در دوما و شورای فدراسیون تصویب شد. معمولاً کمتر اتفاق می افتد که برای یک مصوبه ای که در مجلس پیگیری می شود، رئیس‌جمهور روسیه حکم بدهد. در همین ملاقات آقای دکتر عراقچی با آقای پوتین نیز رئیس‌جمهور روسیه هم چندین بار این نکته را چندین بار گفت که روابط ما با جمهوری اسلامی ایران، راهبردی است و هیچ ارتباطی با روابط ما با سایرین ندارد و چند بار هم این را تکرار کردند که ما در روزهای حساسی در کنار هم بودیم و اینطور نیست که در زمان دیگر نمی توانیم در کنار هم باشیم. ما با این ادبیات آشنا هستیم و در ادبیات مقامات دیگر روسیه هم شنیدیم، مثلاً در سفر قبلی آقای لاوروف به تهران، همین مطلب را مرتب ذکر کردند. روسیه مصمم هست، در میانه این میدانی که قرار دارد در مورد ارتباطش با چین نیز این را نشان دهد. آقای پوتین در گفتگوی اولی که با ترامپ داشت، با یک فاصله کوتاهی با چین صحبت می کند. این معنی دارد و این است که ما رابطه خودمان را با متحدین خودمان ادامه خواهیم داد.

از زمانی که دکتر پزشکیان به مسکو سفر کردند، آیا فرایند اجرای معاهده پیش رفته یا نه؟

کار متوقف به توافق نیست، توافق در اصل یک سند بزرگی است برای ریل گذاری و این ریل گذاری در همه عرصه توسط رهبران دو کشور و روسای جمهور انجام می شود. توافقنامه اولاً رابطه را تثبیت و ثانیاً دورنما را کاملاً مشخص می کند، ثالثاً همه دستگاه های داخل کشور باید بنشینند، از داخل توافقنامه کار بیرون بیاورند. ما در سفارت اینکار را انجام دادیم. خود توافقنامه مثل کتاب مقدس می ماند که می شود عملیاتی نکنیم ولی هر روز بخوانیم. توافقنامه را می توان مثل قرآن روزی یکبار خواند. اما باید همه دستگاه ها ابعاد مختلف توافقنامه را بررسی و کار طراحی کنند. ما در سفارت برنامه اولیه ای نوشتیم و خدمت جناب آقای دکتر عراقچی و مسئولان کشور تقدیم کردیم، این برنامه به عنوان یک دیباچه بود، مثل خود توافقنامه که اولین بار در داخل سفارت نوشتیم و در داخل کشور، غنی شد. امروز هم همین کار را انجام دادیم. فکر می کنیم همه دستگاه ها باید توافقنامه را بخوانند، تقسیم کار شود که هر جزئی از توافقنامه مربوط به چه نهاد، تشکل، سازمان و وزارتخانه ای می شود و بر اساس آن برنامه ریزی کنیم، در این توافقنامه موضوعات گوناگون دوجانبه، سازمان همکاری های منطقه ای و سازمان های بین المللی حوزه محیط زیست، دریای خزر، بحث های دانشجویی، دیپلماسی عمومی، بحث های دفاعی، نظامی، اطلاعاتی، امنیتی را در بر می گیرد. همه باید برای کار روی توافقنامه آماده باشند و فکر کنند که از آن چه ارتباطاتی را می توان با روسیه ایجاد کرد که منافع ملی ما بیشتر تامین شود.

سفر وزیر نفت و هیات همراه در همین راستای عملیاتی ساختن توافقنامه است؟

ما کمیسیون مشترک اقتصادی دو کشور را داریم، از طرف دو کشور دو مقام مسئول به عنوان رئیس کمیسیون هر کشور تعیین می شوند که از طرف ایران، وزیر نفت رئیس کمیسیون مشترک هستند. کمیسیون مشترک قبلی در گروزی روسیه برگزار شد و کمیسیون مشترک پیش رو هفته آینده در مسکو برگزار می شود و وزیر نفت و هیات همراه به مسکو می آیند. روی سند این کمیسیون کار شده و طبعاً و آن اسنادی که در کمیسیون مشترک تعیین می کنیم، سند بالادستی آن همان توافقنامه جامع خواهد بود، اما این کمیسیون به روال سابق هر ساله برگزار می شود.

پیام رهبر معظم انقلاب به آقای پوتین چه بود؟ پاسخ پوتین چه بود؟

این پیام ابعاد مختلفی داشت. خود این پیام همانطور که آقای دکتر عراقچی گفتند این بود که روابط خود با دوستان را استمرار خواهیم بخشید و این روابط ربطی به مذاکرات و گفتگوهایمان نخواهد داشت. معمولاً یکی از اتفاقاتی که هم در ایران و هم در روسیه می افتد، این هست که روس ها وقتی به طرف غرب می روند، جریانی در ایران شکل می گیرد که روس ها ما را فروختند و رفتند؛ کما اینکه در ایام اخیر از این مطالب زیاد شنیدیم. به محض اینکه ما هم مذاکرات را شروع کردیم. در روسیه هم در برخی محافل صحبت می شود که اگر ایران رابطه اش با غرب تنظیم شود، طبعاً این به ضرر روسیه خواهد بود و ایران رابطه اش با روسیه را کم رنگ خواهد کرد. اولین پیام این بود که ما دوست داریم با همه دنیا رابطه متوازن و درست داشته باشیم، مشکلی نداریم، این را مسئولین عالی مطرح کردند که ما برای رابطه با کشورها، مشکلی نداریم، با دوستان خودمان هم قرار نیست که رابطه را کم کنیم. به نظر من این ملاقاتی که آقای دکتر عراقچی داشتند و پیام مقام معظم رهبری را تسلیم کردند، این نکته مهمی بود که هم رابطه ما سیاست همسایگی است و هم رویکردهای مشترکی که در عرصه منطقه ای و بین المللی و منطقه ای داریم، استمرار خواهد داشت و ارتباطی با سایر کشورها ندارد. موضوع دیگر نیاز به مشورت متقابل با همدیگر در این مقطع هست. هم روس ها و هم ما علاقمند هستیم مشورت کنیم. در ملاقات با آقای پوتین، وزیر خارجه ما گزارشی هم از مذاکرات دادند آنها هم در موضوع اوکراین و اینکه چه کارهایی می خواهند انجام دهند. خطوط قرمزشان و مذاکرات با آمریکا گزارشهایی را به ما دادند. ما هم به آنها گفتیم که ما در مذاکرات با آمریکا چه مباحثی را داشتیم و خطوط قرمز ما مشخص است و چگونه حرکت خواهیم کرد. مسئله دیگر موضوعاتی است که اروپایی ها دنبال می کنند. در بحث هسته ای پرونده ما شفاف هست همکاری هایی با آژانس داریم، دیدیم که مدیر کل آژانس هم به تهران سفر داشت. اما اروپا در پرتو این جدی نگرفتن اروپا توسط آمریکا، آنها هم دست و پا می زنند در حوزه هایی

نشان دهند که دارای نقش هستند که یکی از آن مباحث، مباحث مربوط به ایران و اسنپ بک هست، که در این حوزه ها با چین و روسیه به عنوان شرکای راهبردی ما، باید گفتگو و مشورت کنیم، کما اینکه معاونین وزرای خارجه سه کشور هم در پکن جلسه داشتند بعد هم معاونین سیاسی و حقوقی تشریف آوردند و ما مرتب در این خصوص گفتگو داریم. در حوزه های دیگر هم همینطور. ما در مسائل دیگر مثل قفقاز، خزر، مسائل مربوط به منطقه و حتی چالش هایی که با غرب و آمریکا داریم. بعضی ها در ایران تصور می کنند که چالش روسیه با غرب تمام شده. خیر چالش بین آنها، چالش بین...

رهبری می خواستند آن تجربه تلخی که در برجام بود و ما متحدین خود را پس زدیم، این دفعه تکرار نشود، به صورت کلی رویکرد ایشان چه بود؟

آقای پوتین چندین بار تکرار کرد که رابطه ما با آمریکا، به رابطه با ایران ارتباطی نخواهد داشت، ما رابطه مان را بسیار مهم می دانیم، شراکت ما نزدیک بود، اما با امضای معاهده جامع مشارکت راهبردی، رابطه ما کاملاً راهبردی شده است و در همه حوزه باید روابطمان را گسترش بدهیم. مقام معظم رهبری در پیامشان به برخی از حوزه ها اشاره کرده بودند و آقای پوتین هم به همان حوزه ها اشاره کردند و روز بعد که با آقای لاوروف مذاکره داشتیم، ایشان هم گفت که آقای پوتین خیلی از مجموعه پیام و ملاقات، راضی بودند. فکر می کنم کاملاً این حالت گفتگو داشت. برخی ها در داخل ایران متأسفانه در کنار آن خود کم بینی ها و خودتحمیری ها، به ملت ایران تلقین می کنند که رابطه ما متوازن نیست، خیلی از چیزها را نمی توانیم مطرح کنیم و الا رابطه ما رابطه متوازی است، ادبیاتی که ایران به کار می برد کاملاً مستقلانه است و سیاست خارجی ما بر اساس سه اصل حکمت، عزت و مصلحت پیش می رود.

در این بیست و سه سالی که ما مذاکره داشتیم، معمولاً روس ها و اروپایی ها حضور داشتند. اکنون اروپایی ها گلایه مند هستند که چرا کنار گذاشته شده اند. آیا روس ها نیز گلایه ای ندارند؟

نه، روس ها گلایه ای ندارند، ولی مرتب می گویند: «ما آماده ایم که در هر حوزه ای که شما بخواهید ایفای نقش کنیم.» یعنی روس ها بدون اینکه محدودیتی ایجاد بکنند، این آمادگی را دارند. این را من بارها و بارها هم در ملاقات های خودم، چه زمانی که همراه جناب وزیر بودیم در ملاقات های ایران و روسیه، دیده ام. روس ها کاملاً به این نکته واقف هستند که ما علاقه مندیم با روسیه و چین کار جدی کنیم. همان طور که شما اشاره کردید، روس ها همیشه در مذاکرات حضور نداشتند. ما ابتدا با سه کشور اروپایی شروع کردیم، و پس از آن، روسیه و چین نیز به مذاکرات اضافه شدند. سپس آمریکایی ها هم وارد شدند، ولی بعداً آمریکا کنار کشید و ما با بقیه ادامه دادیم. سپس مسئله اوکراین پیش آمد و پس از آن، گفتگوهای جدیدمان با سه کشور اروپایی آغاز شد. ما همیشه گفته ایم که آماده ایم روسیه و انگلیس در گفتگوها حضور داشته باشند، و طبیعتاً این کار نیز در حال انجام است. از طرف دیگر، قرار ما این است که مرتب با یکدیگر مشورت داشته باشیم. این را هم بدانید که در ایران، بعضی ها این گونه القا می کنند که گویی روسیه از طرف ما خودسرانه با آمریکایی ها صحبت می کند، در حالی که این گونه نیست. بنای ما با روس ها این است که تمام گفتگوهایی که اگر قرار باشد از طرف ایران انجام شود، باید قبلش با ما تنظیم و هماهنگ شود.

وقتی روسیه و آمریکا در عربستان درباره اوکراین مذاکره می کردند، همین جریانی که شما اشاره کردید در داخل می گفتند روس ها در حال معامله هستند. شما این را نفی می کنید. طبیعتاً باید هم نفی شود، اما این جریانات داخلی که رسانه هم در دستشان هست، همیشه این گزاره را مطرح می کنند که روس ها در مواقع مهم معامله می کنند. نظر شما چیست؟

در این رابطه چند نکته را عرض می کنم، نکته اول اینکه در داخل ایران، جریان غرب گرا علاقه مند نیست که ما متحدینی در خارج داشته باشیم. آن ها تلاش می کنند تا هر ارتباطی که ما با کشور دیگری می خواهیم برقرار کنیم را به ضرر ما جلوه دهند، در حالی که غرب نیز حاضر به ارتباط گیری با ما نیست. جمع این دو نگاه می شود صفر. من نمی دانم چرا برخی افراد که ادعای ملی گرایی و ایران دوستی دارند، متوجه این نکته نیستند که وقتی همه متحدین ما را نفی می کنند و غرب هم

که ارتباط برقرار نمی کند، در نهایت ما منزوی می شویم. نکته دوم اینکه هر کشوری اگر در گذشته به ما ظلم کرده باشد یا حتی امروز خلف وعده کند، بلافاصله برخی با دیده اغماض به آن نگاه می کنند. اما درباره روسیه و برخی کشورها، به تاریخ رجوع می کنند و از تاریخ مدد می گیرند تا روابط امروز را تخریب کنند. این نیز نکته عجیبی است. نکته سوم اینکه ای کاش حداقل امانت داری در گفتار رعایت می شد. مثلاً در خصوص گفتگوی آقای رودنکو، معاون وزیر خارجه روسیه، در دومای روسیه، یکی از نمایندگان از ایشان پرسید که آیا معاهده مشارکت راهبردی با ایران شامل این می شود که اگر به ایران حمله شود، روسیه باید دفاع کند؟ ایشان پاسخ دادند که نه، چنین چیزی در این معاهده نیست، هرچند ما متحد ایران هستیم. ایران در اینجا بین دو گزینه بود؛ یا باید مانند کره شمالی و بلاروس، قراردادی با روسیه امضا می کرد که اگر به ما حمله شد، روسیه از ما دفاع کند &ndash؛ که اگر این کار را می کردیم، می گفتند استقلال ایران را فروختند &ndash؛ یا همان طور که الآن هست، با احترام و استقلال روابط داشته باشیم. حالا که روسیه می گوید چنین بندی در توافق نامه نیست، برخی رسانه های معاند فارسی زبان آمدند و جملاتی ساختگی به نام معاون وزیر خارجه روسیه منتشر کردند. اما دوستان ما در ایران پیگیری نکردند، در حالی که من متن اصلی را ترجمه کردم و برای مسئولین کشور ارسال کردم تا از موضع گیری اشتباه جلوگیری شود، و همه نیز تأیید کردند که پاسخ ایشان منطقی و درست است. اگر بخواهم از این جریان سازی ها، غیرامانت داری ها و بی صداقتی ها بگویم، بسیار است. ما طبعاً «روسوفیل» نیستیم، همچنان که «انگلوفیل» و یا طرفدار آمریکا هم نیستیم. ما طرفدار منافع ملی ایران هستیم. من در اینجا به عنوان سفیر جمهوری اسلامی ایران موظفم قاطعانه از منافع کشورم دفاع کنم. اما اینکه نگذاریم متحدین ما با ما متحد باشند و هر روز با استفاده از منابع رسانه ای غرب، جریانی علیه روابط کشورمان ایجاد کنیم، این انصاف نیست.

ترامپ از ابتدا اصرار داشت که اگر به قدرت برسد، فوراً بین روسیه و اوکراین صلح برقرار می شود. وضعیت صلح میان روسیه و اوکراین چگونه است؟ آیا به نقطه ای می رسد که این جنگ پایان یابد یا ادامه خواهد داشت؟

سؤال بسیار مهمی است. من نکته ای را خدمت شما عرض می کنم که در داخل ایران به درستی درک نشده است. ببینید، امروز ترامپ می گوید: «می خواهم رابطه ام را با روسیه درست کنم.» ولی بخش اعظم آمریکا با او موافق نیستند، و دنیای غرب هم حاضر به همراهی نیست. بنابراین نباید هیجان زده شویم و تصور کنیم که قرار است فوراً همه چیز درست شود. خود روس ها نیز چنین برداشتی ندارند و می گویند: «ما در انتهای این تونل، کورسویی می بینیم که شاید بتوان روابط را اصلاح کرد.»

نکته بعدی اینکه باید همه جوانب را با هم دید. روسیه و شخص آقای پوتین هیچ گاه نگفته اند که بدون قید و شرط مذاکره می کنند. آن ها خطوط قرمز مشخصی دارند که از آن ها عقب نشینی نخواهند کرد. در گفتگوهایی که با آقای دکتر عراقچی داشتند نیز همین موضوع را بیان کردند؛ گفتند که ما خواهان استمرار جنگ نیستیم و امیدواریم مذاکرات به نتیجه برسد، اما برخی خطوط قرمز وجود دارد که رعایت آن ها ضروری است.

در خصوص موضوع اوکراین، آخرین گفتگوهایی که هفته گذشته توسط آقای ویتکاف انجام شد، کمی جدی تر بود. پیش از این، در استانبول، عربستان و جاهای دیگر، بیشتر بحث هایی درباره املاک، ایجاد سفارتخانه ها و روابط اولیه بود. بنابراین در حال حاضر نمی توان گفت که افق روشنی در پیش است.

چرا ترامپ برای روس ها تعرفه های جدید وضع نکرد و نام روسیه در لیست ۱۸۵ کشور که شامل افزایش تعرفه می شوند، نیست؟

حتماً آقای ترامپ علاقه مند است روابطش را با روسیه تقویت کند، چون شما می دانید اولویت اول ترامپ، چین است. او می خواهد مسائلی که در حاشیه چین وجود دارد را سریع تر حل کند. دوم اینکه به زعم خودش نمی خواهد ائتلافی بین روسیه و چین شکل بگیرد. بنابراین می کوشد با ایجاد شکاف در جبهه های مختلف، بتواند مسیر تجارت با چین را هموارتر کند، که این هدف اصلی

اوست.